

2022Z24339

Vragen van het lid **Beckerman** (SP) aan de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening over *het bericht «Vraagtekens over brandveiligheid Riekerhaven: «Als dit 's nachts was gebeurd, was de ellende niet te overzien»* (ingezonden 7 december 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Vraagtekens over brandveiligheid Riekerhaven: «Als dit 's nachts was gebeurd, was de ellende niet te overzien»?¹

Vraag 2

Wat vindt u van dit bericht?

Vraag 3

Bent u enorm geschrokken van de volgende uitspraak; «Wat dat betreft is het een geluk bij een ongeluk dat de brand in de ochtend plaatsvond, meent Vos. «Als dit 's nachts was gebeurd, was de ellende niet te overzien geweest.»?

Vraag 4

Deelt u de mening van deze brandexperts dat de brandveiligheid van deze containerwoningen in het geding is? Kunt u uw antwoord nader toelichten?

Vraag 5

Vindt u dat er per direct een onafhankelijk onderzoek moet komen naar de rol van de gemeente Amsterdam en de woningcorporatie Lieven de Key? Zo ja, wanneer kunt u de Kamer hierover informeren? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Deelt u de mening dat er per direct een onafhankelijk onderzoek moet komen naar de (brand)veiligheid van (deze) containerwoningen in Nederland, zoals door de brandweer is geadviseerd, mede gezien het feit dat de gemeente

¹ Het Parool, 14 november 2022, Vraagtekens over brandveiligheid Riekerhaven: «Als dit 's nachts was gebeurd, was de ellende niet te overzien», <https://www.parool.nl/amsterdam/vraagtekens-over-brandveiligheid-riekerhaven-als-dit-s-nachts-was-gebeurd-was-de-ellende-niet-te-overzien~b0d2e0ef/>

Amsterdam nu besloten heeft om onderzoek te doen naar 24 complexen, die bekendstaan als «tijdelijke unitbouw met woonfunctie»?²

Vraag 7

Indien u niet bereid bent om onderzoek te doen naar alle containerwoningen, bent u dan wel bereid, zoals door de brandweer is geadviseerd, om containerwoningen die vóór 2007 met schildakconstructies gebouwd zijn met spoed te onderzoeken op brand- en veiligheidsrisico's?³

Vraag 8

Bent u het met de brandweercommandant eens dat er een aanpassing van de wetgeving moet komen en dat de brandweer, totdat er een aanpassing van wet- en regelgeving komt, bij nieuwe situaties van (tijdelijke) unitbouw betrokken zou moeten worden, zodat zij een risicogerichte advies met aanbevelingen kunnen uitbrengen? Zo ja, per wanneer komt u met deze aanpassing van wet- en regelgeving naar de Kamer? Zo nee, waarom niet?⁴

Vraag 9

Herkent u dat ik eerder Kamervragen stelde over de veiligheid van deze containerwoningen in de Riekerhaven? Staat u nog achter uw antwoorden?⁵

Vraag 10

Waarom heeft u toen niet ingegrepen?

Vraag 11

Welke lessen trekt u uit de brand in de containerwoningen in de Riekerhaven?

Vraag 12

Herkent u dat ik eerder Kamervragen stelde over de (brand)veiligheidseisen van flexwoningen? Staat u nog achter uw antwoorden?⁶

Vraag 13

Moeten flexwoningen aan dezelfde (brand)veiligheidseisen voldoen als permanente woningen?

Vraag 14

Hoeveel flexwoningen voldoen nu nog steeds niet aan het Bouwbesluit voor nieuwbouw?

Vraag 15

Bent u nu wel bereid om een APK-keuring in te stellen voor flexwoningen? Kunt u uw antwoord nader toelichten?

Vraag 16

Bent u bereid om na alle ellende met containerwoningen af te zien van de bouw van nog meer containerwoningen? Kunt u uw antwoord nader toelichten?

Vraag 17

Bent u bekend met het bericht; «Extra veiligheidsmaatregelen wooncomplex Riekerhaven na advies brandweer»?⁷

² AT5, 29 november 2022, Onderzoek naar brandveiligheid van alle 24 complexen met containerwoningen, <https://www.at5.nl/artikelen/217958/onderzoek-naar-brandveiligheid-van-alle-24-complexen-met-containerwoningen>

³ AT5, 18 november 2022, Extra veiligheidsmaatregelen wooncomplex Riekerhaven na advies brandweer, <https://www.at5.nl/artikelen/217817/extra-veiligheidsmaatregelen-wooncomplex-riekerhaven-na-advies-brandweer>.

⁴ van Lieshout, T. (directeur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, commandant brandweer), 18 november 2022, Rapport brandveiligheid unitbouw in de Voetbalstraat te Amsterdam

⁵ Kamerstuk 2022Z08411.

⁶ Kamerstuk 2022Z08411.

⁷ AT5, 18 november 2022, Extra veiligheidsmaatregelen wooncomplex Riekerhaven na advies brandweer, <https://www.at5.nl/artikelen/217817/extra-veiligheidsmaatregelen-wooncomplex-riekerhaven-na-advies-brandweer>.

Vraag 18

Wat vindt u van de uitspraak; «Het complex voldoet aan de wet- en regelgeving, zo blijkt uit de behorende vergunning. Toch stelt de brandweer dat er sprake is van een brandonveilige situatie?»⁸

Vraag 19

Bent u het met de brandweer eens? Zo ja, wat gaat u vervolgens hieraan doen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 20

Hoeveel containerwoningen zijn er landelijk vóór 2007 met schildakconstructies gebouwd?

Vraag 21

Waarom zijn er geen aanvullende maatregelen getroffen zoals verwoord in de «Wegwijzer brandveiligheid Unitbouw» (2007, VROM) waarin de aanbevelingen uit deze publicatie van belang zijn om een veiliger situatie te verkrijgen?

Vraag 22

Kunt u bij de brandveiligheidseisen bij containerwoningen en andere tijdelijke bouwwerken ingaan op de volgende aspecten:

1. brandveilige afdichting van kabel- en leidingdoorvoeringen;
2. aanwezigheid van brandkleppen in ventilatiekanalen;
3. compartimentering of opvulling met onbrandbaar materiaal van de holle (loze) ruimten tussen de gestapelde units en tussen de units en de schilconstructie?

Vraag 23

Moeten de containerwoningen aan de Riekerhaven die in z'n totaliteit langer dan 15 jaar bestaan aan het Bouwbesluit nieuwbouw voldoen? Zo ja, kunnen we dan concluderen dat de containerwoningen aan de Riekerhaven niet of onvoldoende (brand)veilig waren? Zo nee, is het verplaatsen van containerwoningen binnen 15 jaar dan niet gewoon een middel om aan de strengere eisen van (brand)veiligheid te ontkomen en zo ja, vindt u dat hierdoor mensenlevens op het spel staan zoals nu gebleken is?

Vraag 24

Welke conclusies trekt u uit het feit dat de containerwoningen aan de Riekerhaven die in 2015 geplaatst zijn slechts hoeven te voldoen aan het Bouwbesluit uit 2003 en niet aan het nieuwste bouwbesluit?

Vraag 25

Klopt het dat de rookmelders niet op elkaar waren aangesloten en/of niet goed functioneerden?

Vraag 26

Hoeveel containerwoningen hebben landelijk nog geen rookmelder?

Vraag 27

Kan de gemeente Amsterdam handhavend optreden als deze containerwoningen niet voldoen aan het Bouwbesluit? Zo ja, waarom heeft de gemeente Amsterdam niet handhavend opgetreden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 28

Wat vindt u van de volgende uitspraak; ««Die containers zijn gemaakt van staal,» zegt voormalig brandweerman Fred Vos. «Eigenlijk zijn het dus gestapelde metalen blokkendoosjes. Als bouw materiaal is dat zeer warmteleidend.»?»⁹

⁸ AT5, 18 november 2022, Extra veiligheidsmaatregelen wooncomplex Riekerhaven na advies brandweer, <https://www.at5.nl/artikelen/217817/extra-veiligheidsmaatregelen-wooncomplex-riekerhaven-na-advies-brandweer>.

⁹ Het Parool, 14 november 2022, Vraagtekens over brandveiligheid Riekerhaven: «Als dit 's nachts was gebeurd, was de ellende niet te overzien», <https://www.parool.nl/amsterdam/vraagtekens-over-brandveiligheid-riekerhaven-als-dit-s-nachts-was-gebeurd-was-de-ellende-niet-te-overzien~b0d2e0ef/>

Vraag 29

Wat vindt u van de volgende uitspraken; «Omdat het staal zo veel hitte doorgeeft, is het van cruciaal belang dat de containers goed worden geïsoleerd en gecompartmenteerd. Vos: «Dat houdt in dat de brandwerendheid van alle wanden ervoor zorgt dat een brand beperkt blijft tot een bepaalde afmeting van het vloeroppervlak. Die containers zijn met elkaar verbonden via verbindingruimten en gangen. Omdat de stalen wanden zo geleidend zijn, is het bijna onmogelijk om in de gangen een toereikende isolatie te hebben. Ook de dakruimte vormt een gevaar, aldus Suurenbroek. «Het gevaar zit »m in de verloren ruimtes boven en rondom de containers»?»¹⁰

Vraag 30

Wat vindt u van de volgende uitspraak; «Bovendien ziet Suurenbroek dat woningen in dit soort complexen vaak aangesloten zijn op hetzelfde ventilatiesysteem dat de af- en aanvoer van lucht regelt. «Zo verspreidt de rook zich snel naar andere containers. En rook wordt vaak gevolgd door brand.»?»¹¹

Vraag 31

Vindt u dat om het zekere voor het onzekere te nemen alle bewoners in de Riekerhaven zo spoedig mogelijk allemaal een vervangende woonruimte moeten krijgen, aangezien in de memo door de brandweercommandant geconcludeerd wordt dat er sprake is van een brandonveilige situatie die in de nacht met beperkt zicht en waakzaamheid een negatief effect kan hebben op het verloop van de brand? Zo ja, hoe gaat u er zorg voor dragen dat dit op een goede manier gebeurt waarin de bewoners maximaal tegemoet wordt gekomen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 32

Wat kunt u richting de gemeente Amsterdam en woningcorporatie Lieven de Key voor mensen betekenen die niet naar die containerwoningen willen terugkeren?

Vraag 33

Waarom is er een lange huurstaking nodig voordat Lieven de Key overstag gaat bij een simpele eis als het wegwerken van achterstallig onderhoud?

Vraag 34

Wat vindt u van de volgende uitspraak; «Ja, het startcomplex heeft inmiddels een geschiedenis van ellende en klachten over de slechte staat van de containerwoningen. In februari blies storm Eunice tot twee keer toe grote delen van het dak van het complex. Eén woning werd doorboord met een dakplaat.»?»¹²

Vraag 35

Hoe kan het gezien bovenstaande uitspraak en volgens bewoners iedereen allang wist dat het complex niet brandveilig was en ook brandexperts hun vraagtekens zetten, dat woonstichting Lieven de Key de signalen over onveiligheid niet kent?

¹⁰ Het Parool, 14 november 2022, Vraagtekens over brandveiligheid Riekerhaven: «Als dit 's nachts was gebeurd, was de ellende niet te overzien», <https://www.parool.nl/amsterdam/vraagtekens-over-brandveiligheid-riekerhaven-als-dit-s-nachts-was-begeurd-was-de-ellende-niet-te-overzien~b0d2e0ef/>

¹¹ Het Parool, 14 november 2022, Vraagtekens over brandveiligheid Riekerhaven: «Als dit 's nachts was gebeurd, was de ellende niet te overzien», <https://www.parool.nl/amsterdam/vraagtekens-over-brandveiligheid-riekerhaven-als-dit-s-nachts-was-begeurd-was-de-ellende-niet-te-overzien~b0d2e0ef/>

¹² Het Parool, 14 november 2022, Dit weten we tot nu toe over de brand in Riekerhaven in Amsterdam-Nieuw-West, <https://www.parool.nl/amsterdam/dit-weten-we-tot-nu-toe-over-de-brand-in-riekerhaven-in-amsterdam-nieuw-west~b8183855/>

Vraag 36

Bent u bereid om met studentenvakbond ASVA in gesprek te gaan over de veiligheid van containerwoningen en studentenhuisvesting in zijn algemeenheid? Zo ja, kunt u de Kamer informeren over de uitkomsten van dit gesprek? Zo nee, waarom niet?

Vraag 37

Begrijpt u nu aan de hand van de volgende uitspraak; «Dit is een plek voor skere (arme) mensen,» zegt voornoemde overbuurvrouw¹³, wat ik bedoel met tweederangsburgers als gevolg van de flexibilisering van de volkshuisvesting zoals ik dat ook eerder aangekaart heb in mijn eerder gestelde Kamervragen¹⁴?

Vraag 38

Begrijpt u dat mensen met een lager inkomen aangeven dat zij niet hetzelfde recht op een veilige woning hebben als mensen met een hoger inkomen, aangezien containerwoningen (vooral) bedoeld zijn voor mensen met een lager inkomen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is dit voor u een reden om af te zien van de bouw van flexwoningen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 39

Neemt Lieven de Key signalen wel serieus genoeg gezien ook de verschillende uitspraken in het artikel van AT5 d.d. 17 november jongstleden?¹⁵

Vraag 40

Kan woningcorporatie Lieven de Key nalatigheid worden verweten, nu zij zelfs trots was op de (brand)veiligheid van deze containerwoningen?

Vraag 41

Wat vindt u van de uitspraak; «Dit is een wijzende vinger naar de organisatie waarmee ik drie jaar lang heb samengewerkt op het gebied van brandveiligheid. Drie jaar lang heb ik als een alarmklok gefunctioneerd bij een organisatie die in coma ligt. Want hoe je het ook wendt of keert, Lieven de Key doet er gewoon niets mee»?¹⁶

Vraag 42

Kan woningcorporatie Lieven de Key gezien hetgeen nu en eerder gebeurd is, bestempeld worden als een malafide verhuurder of is deze titel alleen voorbehouden aan particuliere verhuurders? Kunt u uw antwoord nader toelichten en kunt u daarin betrekken wanneer een woningcorporatie als malafide verhuurder aangemerkt kan worden? Als het negeren van signalen over (brand)onveiligheid niet tot malafide verhuurpraktijken gerekend kan worden, wat dan wel?

Vraag 43

Wat vindt u van de uitspraak; «Hoewel het nieuwe brandmeldsysteem is geïnstalleerd, leidt het wekelijks tot valse brandalarmen met lakse reactietijd onder bewoners tot gevolg. Het verzuim van Lieven de Key na tal van mailwisselingen, belletjes, talloze valse brandalarmen en bezoeken van de brandweer maakt dat de mantra over Lieven de Key zo collectief geaccepteerd is»?¹⁷

¹³ Het Parool, 13 november 2022, 75 huizen verwoest door enorme brand Riekerhaven, <https://www.parool.nl/nederland/75-huizen-verwoest-door-enorme-brand-riekerhaven~bdcd9338/>

¹⁴ Kamerstuk 2022Z08411.

¹⁵ AT5, 23 november 2022, Kritische brief aan woningcorporatie Lieven de Key: «Red ons uit de volgende brand, <https://www.at5.nl/artikelen/217789/kritische-brief-aan-woningcorporatie-lieven-de-key-red-ons-uit-de-volgende-brand>

¹⁶ AT5, 23 november 2022, Kritische brief aan woningcorporatie Lieven de Key: «Red ons uit de volgende brand, <https://www.at5.nl/artikelen/217789/kritische-brief-aan-woningcorporatie-lieven-de-key-red-ons-uit-de-volgende-brand>

¹⁷ AT5, 23 november 2022, Kritische brief aan woningcorporatie Lieven de Key: «Red ons uit de volgende brand, <https://www.at5.nl/artikelen/217789/kritische-brief-aan-woningcorporatie-lieven-de-key-red-ons-uit-de-volgende-brand>

Vraag 44

Wat vindt u ervan dat de brandweercommandant (Tijs van Lieshout) in zijn definitieve memo constateert dat er ook geen verzoeken bekend zijn van het bevoegd gezag om op locatie te komen controleren, terwijl er wel degelijk voldoende signalen door de bewoners geuit waren (zeker na het wegwaaien van het dak) en, wat uit bovengenoemde uitspraak blijkt, waren deze signalen er ook niet veel eerder?¹⁸

Vraag 45

Herkent u dat ik eerder Kamervragen stelde over brandgevaarlijke containerwoningen in het studentencolplex aan de Vrydemalaan in Groningen waar in de winter het water door de meterkast stroomt en in de zomer Saharatemperaturen voor ondraaglijke omstandigheden zorgen, wetende dat twee maanden later op 25 augustus ook daar brand is uitgebroken? Staat u nog achter uw antwoorden?^{19 20}

Vraag 46

Hoe kijkt u mijn eerder gestelde Kamervragen over bijvoorbeeld de veiligheid van containerwoningen aan nu ook uit de definitieve memo van de brandweercommandant blijkt dat enkele bouwkundige gebreken zijn geconstateerd en deze brandweercommandant aangeeft dat de brandwerende scheiding niet overal voldoende is zoals bijvoorbeeld bij sommige schachten die tevens uitkomen op het dak?²¹

Vraag 47

Indien u niet bereid bent om af te zien van de bouw van nog meer containerwoningen, bent u dan wel bereid om de (brand)veiligheidsvoorschriften van containerwoningen gelijk te stellen aan de (brand)veiligheidsvoorschriften voor permanente woningen?

Vraag 48

Kunt u de vragen apart beantwoorden en gelieve niet te clusteren?

¹⁸ van Lieshout, T. (directeur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, commandant brandweer), 18 november 2022, Rapport brandveiligheid unitbouw in de Voetbalstraat te Amsterdam

¹⁹ Sikkom, 25 augustus 2022, Uitslaande brand studentencolplex Vrydemalaan: Stadsstrand ontruimd – Sikkom, <https://www.sikkom.nl/actueel/Uitslaande-brand-studentencolplex-Vrydemalaan-Stadsstrand-ontruimd-27983909.html>

²⁰ Kamerstuk 2022Z08411.

²¹ van Lieshout, T. (directeur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, commandant brandweer), 18 november 2022, Rapport brandveiligheid unitbouw in de Voetbalstraat te Amsterdam